

● A one's last word on the subject N das rechte Wort (am rechten Platz) F mot juste
R ! сказать к месту

prázdná slova/slovička

(kol – neut; nepřizn, hanl) 0 stupň; 1: sg
1. *povrchní, plytké, bezobsažné vyjádření, vyjádření 2. (též sg.) konvenční vyjádření, vyjadřování k dané (zprav. mimořádné, výjimečné) skutečnosti*
1. Nemožná už děle poslouchat prázdná s-a uplyvající ze rtů řečníka, a odešel. 2. Projevy soustřahly ani nevnímala, byly pro ni jen prázdným s-em n. prázdnými s-y. □ S 1 planá slova/slovička 1; jalové/plané řeči; slovo/slova do větru Cf velká slova; pivní řeči; pustá fráze; dutá fráze
● A sterile/empty words N 1. leere Worte F 1. paroles vides R пустые/опли слова

silná slova n. silné slovo

(neutr – kol; expr, spíše nepřizn) 0 stupň
padlé, přísne, příkré vyjádření (nesouhlasu, nespokojenosti s někým, s něčím, kritiky někoho, něčeho ap.), zprav. nepřiměřené situací, zabitující do vulgárního ap. Nerad užíval silných slov, ale tentokrát se neudržel a vybuchl. – Silná s-a tady nepomohou, je třeba spíš přiložit ruku k dílu. □ Sg. tříš. Výraz slabé slovo s významem „nedostatečně přehnané vyjádření, nevystihující nepřiznanou stránku něčeho“ jen ve větné podobě To je ... □ S ostré slovo n. ostrá slova Cf otevřená kritika; ostré pero/péro
● A strong words; strong language N harte Worte F paroles vives
R резкие слова; сильные выражения

(S/byt) skoupý na slovo

(kol – neut; expr, spíše nepřizn)
takový, kt. nápadně málo a nerad mluví, zřídka kdy se k něčemu vyjadřuje n. se nevyjadřuje, když je toho zapotřebí Ačkoli jindy býval skoupý na s., v společnosti mladých ožival. – A když mělo dojít ke končícímu rozhodnutí, začal být skoupý na s. □ S málomluvný; mlčenlivý; líný na slovo; líná huba A prázdný mluvka Cf tajemná/mičenlivá sfinja
● A I not be one to say much; I never say much; (be) unforthcoming N wortkarg F avare de paroles R ! slova ne vytaješ

slabé slovo viz silná slova

slabá/slabá slova/slovička

(kol – neut; expr, 1. přizn, 2. nepřizn) 0 sg; vok
1. *mazlivý, milostný projev 2. lichotný, úlisný projev k někomu, zprav. nepřiměřený, falešný, s cílem adresáta pro něco získat, zalbit se mu*

S 2 lichotky; faleš; medová slova/slovička, medové řeči/řečky; farnžské řeči Cf kulatá slova/slovička; hladká slova/slovička

F paroles mielleuses

R 1. сладкие слова

velká slova

(kol – neut; 2. nepřizn, iron) 0 stupň; 1, 2: sg
1. *vyjadřování, projev(y) týkající se velmi úšlechtilých, vznešených myšlenek, pojmů, ideálů ap. 2. okázale, přepjaté vznešené vyjadřování nepřiměřené skutečnosti a situací, již se týká, ale jsoucí zprav. v rozporu s vlastními činy mluvčího 3. závážné, významné zavazující prohlášení, slib 1. Taková velká s-a o přátelství zavazují. 2. Rád užívá velkých slov, ale když přijde k věci, skutek utek 3. Slibij jsi mi pomoc, to je velké s., a já si toho vážím. □ S dutá fráze; květnatá/mabubřelá/oteplaná fráze A slova nečesaná (a) nemýta Cf květnatý sloh; prázdná slova/slovička*
● A 1. grand words 2. high-sounding words 3. (words which) mean a great deal N großes Wort F grands mots R 2. ipomkne slova

(S) na slovo vzaty

(kol – neut; přizn)
(odborník, vědec, chirurg, řemeslník, zámečnick aj.) ovládnoucí výborně, perfektně svůj obor, svou profesi Takových na s. vztahých odborníků je málo. □ S výborný; vynikající Cf prvního/nevyššího řádu; velkého formátu; první třídy, každým coulem; v každém ohledu/směru; extra třída; mistr svého řemesla
● A in every sense of the word N absolut věřitelých F au vrai sens du mot

(V) beze slova

(neutr – kol; expr, důraz)
bez jakékoli reakce (na situaci n. jazykový kontext), popř. bez (možného n. očekávaného) odmlouvání, protestování ap. Beze slova odešel. – Beze s-a úkol přijal. □ S mlčky Cf bez řeči/řeči

(A) sluha/sluzebník Páně/boží

(náb a zast; zvl. 2. též expr, iron)
1. *kněz; duchovní 2. věřící; (často se znevažující) mládežnický člověk hlásící se s formální okázalostí k náboženské víře, ale jednající, žijící v rozporu s mravními zásadami 1. Jako pokorný s. Páně snášel trpělivě asketický způsob života. 2. A nakonec se tento podatřený s. boží zapletl do jakési aféry. □ S 1 kněz; ctihodný otec; duchovní otec 1; důstojný/velebný pán; duchovní pastýř S 2 věřící Cf bratři v Kristu; stádo oveček*
● A servant of the Lord N Gottesknecht F ser-viteur de Dieu R слуга божий

(S/byt) nad slunce jasnější
(neutr; expr)

(zležitost, řešení) nepřipouštějí žádné pochyby; nelasnost 1 případy nad s. jasnější považoval za složitý problém. □ S nepochybný; jasný; evidentní; nad všechnu/nade vši pochybnosti n. mimo veškerou pochybnost Cf beze sporu; docela/zcela jistě/určitě

● A I as clear as noonday/daylight; I as plain as a piketař; patently obvious N sonnenklar F I clair comme le jour R ясное ясного

(nej-/A/Adv) (S) pod sluncem

(neutr – kol; expr, důraz, přizn)
mající příslušnou vlastnost ve velké míře, (s nadměrnou, v subjektivním hodnocení) ve srovnání s jinými téhož druhu v největší míře vůbec Byla to (pro něho) nejhezčí dívka a nejdražší bytost pod s-em □ S daleko/zdaleka nej-; ze všeho nej-; nej-na (celém) světě

(V) od slunka (východu) do slunka (západu)

(kol; expr, důraz)
nepřetržitě po celý den, od časného hodín do pozdního večera Nevolníci museli na polích pracovat od s-a východu do s-a západu. □ S od rána do večera; od rána do noci; od tmy do tmy; od klekání do klekání Cf (po) celý čas n. celou dobu; v jednom kuse; v jednom tahu; bez ustání; bez přestánek

služby boží

(náb a zast) 0 sg
(katolická) mše, bohoslužba, bohoslužby □ S slovo boží 2
● A divine service N Gottesdienst F service divin R богослужение

(V/S) v očích sluzbách

(kněž, zprav. nepřizn)
(činnost n. osoba) v postavení, z něhož vyplývá povinnost pracovat, jednat v zájmu někoho jiného, a to často i souperce, odpůrce, nepřítel vlastního spolčeství, v žoldu Byla odhalena skupina osob pracujících špiónážně v očích s-áč. □ Tež název románu Al. Jiráka.

● A in someone else's pay/service; in the pay/service of the enemy N in fremdem Dienst F au service de l'étranger

medvědí služba n. služba medvědí

(kněž, nepřizn)
čin, činnost konaná s dobrým úmyslem někomu, něčemu prospět; pomoci, ale působící svým účinkem pravy opak Vystoupil s veřejnou obhajobou svého přítele, ale byla to s. medvědí. Vyšly najevu i další věci. □ Podle bajky...

● A disservice; mixed blessing N Bärenstien F le pavé de lours R медвежья услуга

platné služby

(kněž)
1. *něčí činnost, zprav. dlouhodobější povahy, prospěšná jiné osobě n. čast. instituci 2. účelové fungování něj, přednětu v provozu (stroje, zařízení, oděvu aj.) 1. Náčelník poděkoval členům Pomocné stráže VB za jejich platné s-y. 2. Naše nákladní vozy konají platné s-y v nejrůznějších terénech. □ Sg. zt. □ S užitek*

● A sterling service N wertvolle Dienste R 1. ценные услуги

poslední služba

(kněž) 0 pl Verb prokázat někomu poslední s-u činnost spjatá s organizací a přiběhem pohřbu, konaná zprav. z dobrovolné povinnosti vyřvávající z kladného vztahu k nebožtíkovi Nemohu odmítnout tuto poslední s-u pro kamaráda, samozřejmě že na jeho pohřbu promluví. □ Cf smutná povinnost

● A last/final act of homage N letzte Ehre F dernier hommage

věrné služby

(kněž) 0 sg
poctivě vykonávaná, zprav. dlouhodobá činnost, práce pro urč. osobu n. instituci (za odměnu jako zaměstnání, popř. i dobrovolně, např. z oddanosti ap.) Nikdy mu už nikdo nebude moci oplatit jeho věrné s-y.

● A loyal service N treue Dienste F service fideles R верная/преданная служба

sluzebník Páně/boží viz sluha Páně/boží

ponižený/neponiženější služebník

(neutr – kol; mluvčí o sobě devotně, dnes zprav, žert a iron) 0 pl; vok

1. *osoba v hluboce podřízeném postavení ve vztahu k nadřízeným, výše postaveným 2. osoba ochotná konat jakékoli služby pro někoho Jsem váš ponižený s. □ Zast. samost. jako aktivý pozdrav (nadřícen, výše postavené osobě ap.). □ Cf služebník/lokajská duše*

● A your (most) humble servant N ergebener Diener F très humble serviteur

R 1. покорный/покорнейший слуга

se slzami v očích (V)

(kněž, expr) Verb vzpomínat na něco, někoho se s-ami v očích
s dojetím vyvolávajícím až pláč; s projevem žalu, zarmoutku Se s-mi v očích sliboval, že už to neudělá, že se polepší.